

ORSZÁGOS KÖRNYEZETEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZET

1097 Budapest, Gyáli út 2-6. Levélcím: 1437 Budapest Pf. 839.
Telefon: (06-1) 476-1100 <http://efirrk.antsz.hu/oki/> e-mail: igazgatosag@oki.antsz.hu

---

Az Országos Környezetegészségügyi Intézet (OKI) folytatja az 1925-ben alapított jogelőd Országos Közegészségügyi Intézet hagyományos település-higiénés tevékenységét, végzi a környezeti tényezők egészségre gyakorolt hatásának korai felderítését, a kedvezőtlen következmények megelőzését. A környezet szennyezettségére visszavezethető nem fertőző megbetegedések megelőzésének országos bázisintézeteként alapfeladatainak ellátása során – együttműködve az ÁNTSZ szervezeti egységeivel – irányítja és koordinálja a környezet-egészségügyi szakterületi munkát.

Az Intézet alapfeladatait az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról szóló 1991. évi XI. törvény, az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 44-47 § paragrafusai, továbbá a levegőt, vizeket, talajt, hulladékokat, a környezeti hatásvizsgálatokat érintő különböző szintű rendeletek írják elő.

Az Intézet vezetője: Dr. Dura Gyula mb. főigazgató

Az Intézet feladatai:

- Közreműködik a levegőminőségi határértékek szakmai megalapozásában és felülvizsgálatában, tájékoztatja a lakosságot.
- Vizsgálja a nem munkahely jellegű belső terek levegőminőségét.
- Közreműködik az emberi használatra szolgáló vizek (ivóvíz, ásvány- és fürdővizek) minőségét érintő döntések előkészítésében és felügyeli azok végrehajtását országos és – regionális szervezetek révén – területi szinten.
- Vizsgálja és értékeli a vizek kémiai és mikrobiológiai minőségét (elsősorban az ivó-, ásvány-, fürdő-, egyes gyógyászatban használt nagytisztaságú vizek, élelmiszeripari exportüzemeknél használt vizek), közreműködik az emberi használatra szánt vizek vizsgálatára akkreditált ill. Az OTH által ivóvízvizsgálatra feljogosított laboratóriumok munkájának minőségellenőrzésében, körvizsgálatokat szervez.

- A vízbiztonsággal összefüggő országos ivóvíz és természetes fürdővíz adatbázist kezeli, közreműködik a vízhygiénés biztonságot érintő termékek és eljárások minősítésében, a forgalomba hozatali és felhasználási engedélyezési eljárásban és az engedélyezett termékek és eljárások nyilvántartásában.
- Vizsgálja a talaj szennyezettségét, a folyékony és szilárd települési hulladékokat, az ipari és a mezőgazdasági hulladékokat, továbbá a veszélyes hulladékokat kémiai, mikrobiológiai és ökotoxikológiai szempontból.
- Értékeli a talaj- és felszín alatti víz szennyezettség humán kockázati tényezőit és környezet-egészségügyi hatását.
- Részt vesz a lakosság környezet-eredetű megbetegedési viszonyainak értékelésében.
- Környezetegészségügyi hatásbecslést végez.
- Irányítja az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózatát.
- A gyermek- és ifjúságegészségügy területén kidolgozza és vizsgálja az oktató, nevelő és gondozó intézmények és tevékenységek, valamint a szabadidő eltöltését és rekreációt biztosító létesítmények közegészségügyi követelményeit.
- A vegyi anyagok és készítmények toxikus hatását kísérletes és prediktív módszerekkel vizsgálja.
- Egészségügyi intézmények/szakorvosok felkérésére meghatározott betegcsoportokban genetikai diagnosztikai vizsgálatokat végez a klinikai diagnózis pontosítása, valamint másodlagos prevenció céljából; segíti a családtervezést, valamint a betegek célzott terápiájának megvalósítását.
- Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal részére döntést megalapozó szakvéleményeket készít. Az egyedi hatósági eljárásban felkérésre szakértéssel, szakvéleményezéssel vesz részt. Az ÁNTSZ egységes hatósági/szakhatósági környezetegészségügyi feladatainak ellátását módszertani útmutatókkal, segédeszközökkel segíti.
- Közreműködik az Európai Unió tagállami működéssel kapcsolatos szakértői feladatok végrehajtásában. Együttműködik különös tekintettel a WHO/Euro területén és az EU tagállamaiban azonos vagy hasonló feladattal működő szervezetekkel, intézményekkel.

- Tudományos és műszaki fejlesztést végez, nemzetközi és országos környezetegészségügyi programokban vesz részt.
- Az Intézet választ keres az új kihívásokra, többek között az időjárási szélsőségekhez történő emberi adaptáció elősegítésére.

Az egyes szervezeti egységek feladatai:

KÖRNYEZETEGÉSZSÉGÜGYI FŐOSZTÁLY

Főosztályvezető: Dr. Szabó Zoltán

Levegőhigiénés osztály

Osztályvezető: Vaskövi Béláné dr.

Az osztály jelenlegi tevékenységi köre és feladatai:

- Az ország bármely településén levegőminőségi (immisszió) vizsgálatok végzése részben kutatási céllal, részben különböző pályázatok vagy megbízások alapján.
- Közösségi belső terek levegőminőségének mérése.
- A levegőszennyező források környezeti hatásának vizsgálata.
- Környezeti hatástanulmányok beruházásokhoz, településrendezéshez.
- Szakvélemények készítése a közegészségügyi hatóság, az OTH részére és megbízások alapján
- A lakosság rendszeres tájékoztatása a környezeti levegő aktuális levegő-egészségügyi helyzetéről.

Talajhigiénés osztály

Osztályvezető: Dr. Szabó Zoltán

Az osztály alapfeladatai:

- Vizsgálja a talaj szennyezettségét, a folyékony és szilárd települési hulladékokat, az ipari és a mezőgazdasági hulladékokat, továbbá a veszélyes hulladékokat kémiai, mikrobiológiai és ökotoxikológiai szempontból.
- Értékeli a talajszennyezettség humán kockázati tényezőit és környezet-egészségügyi hatását.
- Talajhigiénés kutatással, jogszabályok megalapozásával, szabványok kidolgozásával, szakvéleményezéssel és oktatással foglalkozik.
- A hulladék-minősítést megalapozó, teljes körű kémiai, mikrobiológiai és öko-toxicológiai vizsgálatokat végez, szakvéleményezést, szaktanácsadást folytat.

- Részt vesz a nemzetközi szabványosítási testületek talaj minőségi és hulladék minősítési munkájában.

Környezetegészségügyi kockázatbecslési osztály

Osztályvezető: Dr. Dura Gyula

- Az osztály a vegyi anyagok felhasználásából eredő, a lakosságra, egyes lakossági csoportokra, a fogyasztókra vonatkozó egészségkockázatok mennyiségi értékeléséhez expozíciós modellvizsgálatokat végez.
- A kockázatbecslés hatósági, környezetegészségügyi felügyeleti munkában való alkalmazása során meghatározza a szennyezett területek illetve létesítmények kármentesítési célállapot (D)-határértékeit.

VÍZHIGIÉNÉS ÉS VÍZBIZTONSÁGI FŐOSZTÁLY

Főosztályvezető: Dr. Kádár Mihály

Vízbiztonsági osztály

Osztályvezető: Dr. Borsányi Mátyás

- Részt vesz az ÁNTSZ vízbiztonság felügyeleti rendszer és az ezt megalapozó informatikai rendszer megszervezésében és irányításában és ezen belül kiemelten az országos vízbiztonsági adatok kezelésében és értékelésében.
- A vízkémia- és biokémia szakterületének képviselőjeként részt vesz a nemzetközi és hazai szabványosításban és segíti a szabványok bevezetését és alkalmazását az ÁNTSZ laboratóriumi hálózatában.
- Szakterületén végzi az ivásra és fürdésre szánt vizeket vizsgáló laboratóriumok körvizsgálatainak szervezését és értékelését.
- Részt vesz a természetes ásvány- és fürdővizek, gyógytényezők vízhigiénés minőség-ellenőrzésében és minősítésében.
- Végzi az emberi használatra szánt vízzel érintkező szerkezeti anyagok és vegyszerek minőségének, a vízkezelési eljárásoknak, ivóvízkezelő- és adagoló kisberendezéseknek vízhigiénés szempontú értékelését, közreműködik az ezekkel kapcsolatos szabályozásban és nyilvántartásban.
- Részt vesz a vállalkozási tevékenység szervezésében és önállóan vagy a főosztály többi osztályával együttműködésben vállal a szakterületéhez tartozó vizsgálatokat és szakvéleményezési tevékenységet. A szakterületéhez tartozó tárgykörökben oktatási és továbbképzési tevékenységet végez.

Vízmikrobiológiai osztály

Osztályvezető: Dr. Vargha Márta

- Részt vesz a szakterületéhez tartozó tárgykörökben a főosztály kötelezettségeinek és vállalásainak teljesítésében.
- Az ÁNTSZ többi intézetével, elsősorban az Országos Tisztifőorvosi Hivatallal és az Országos Epidemiológiai Központtal együttműködésben részt vesz a vízzel terjedő fertőző betegségek surveillance-ának szervezésében és fejlesztésében.
- Országos referencia laboratóriumként végzi a vízzel terjedő patogén baktériumok és vírusok korszerű kimutatási módszereinek bevezetésében és a vizek ilyen irányú vizsgálatában.
- Részt vesz a vállalkozási tevékenység szervezésében és önállóan vagy a főosztály többi osztályával együttműködésben vállal a szakterületéhez tartozó vizsgálatokat és szakvéleményezési tevékenységet.
- Körvizsgálatokat szervez a vízmikrobiológiai vizsgálatok területén. A szakterületéhez tartozó tárgykörökben oktatási és továbbképzési tevékenységet végez.
- Önállóan, a főosztály többi osztályával és az ÁNTSZ más intézeteivel együttműködésben pályázatokban vesz részt, és az elnyert pályázati támogatásokat a szakterületének fejlesztésére és a hazai közegészségügy szakterületéhez tartozó feladatainak teljesítésére fordítja.

Vízbiológiai és ökotoxikológiai osztály

Osztályvezető: Dr. Török Tamásné

- Részt vesz a szakterületéhez tartozó jogszabályok előkészítésében, a végrehajtásuk megszervezésében, ellenőrzésében és értékelésében valamint felülvizsgálatában.
- Részt vesz a biocidok hatóanyagainak és termékeknek felülvizsgálati programjában a termékek ökotoxikológiai dokumentációjának értékelésével.
- Országos referencia laboratóriumként működik a vízzel is terjedő patogén protozoonok korszerű kimutatási módszereinek bevezetésében és a vizek ilyen irányú vizsgálatában.
- Részt vesz a vállalkozási tevékenység szervezésében és önállóan vagy a főosztály többi osztályával együttműködésben vállal a szakterületéhez tartozó vizsgálatokat és szakvéleményezési tevékenységet.
- Körvizsgálatokat szervez a mikroszkópos biológiai vizsgálatok területén. A szakterületéhez tartozó tárgykörökben oktatási és továbbképzési tevékenységet végez.

- Önállóan, a főosztály többi osztályával és az ÁNTSZ más intézeteivel együttműködésben pályázatokban vesz részt, és az elnyert pályázati támogatásokat a szakterületének fejlesztésére és a hazai közegészségügy szakterületéhez tartozó feladatainak teljesítésére fordítja.

KÖRNYEZETEGÉSZSÉGÜGYI HATÁSVIZSGÁLATI FŐOSZTÁLY

Főosztályvezető: Dr. Rudnai Péter

Környezetepidemiológiai osztály

Osztályvezető: Dr. Rudnai Péter

- Tudományos kutatási, módszertani, oktatási-továbbképzési, illetve szakvéleményadási tevékenységet végez környezetepidemiológiai és település-egészségügyi szakterületen.
- Környezetepidemiológiai vizsgálataik során a különféle környezeti tényezőknek (a külső környezeti ill. belsőtéri levegőszennyezettségek, a környezeti ólom, arzén ill. egyéb karcinogén expozícióknak) a lakosság egészségi állapotára gyakorolt hatását elemzi.
- A település-egészségügy területén a városi és falusi települések, a lakó- és középületek közegészségügyi követelményeinek meghatározását, ezek érvényesülésének értékelését, a lakókörnyezet egészségre gyakorolt hatásának vizsgálatát végzi.

Molekuláris környezet-epidemiológiai osztály

Osztályvezető: Dr. Schoket Bernadette

Az osztály jelenlegi tevékenységi köre és feladatai:

- Az osztály feladata környezetszennyező kémiai anyagok okozta humán expozíció, génkárosodások, genetikai hajlamosító tényezők és betegségek összefüggéseinek a vizsgálata biomarkerekkel molekuláris epidemiológiai módszerekkel.
- Az osztályon működik az egyetlen olyan hazai laboratórium, ahol karcinogén-DNS adduktok meghatározását végzik foszfor-32 izotópos utójelöléses technikával, és egyike azon néhányának, amely molekuláris daganat-epidemiológiai kutatásokat végez.

Molekuláris genetikai és diagnosztikai osztály

Osztályvezető: Dr. Karcagi Veronika

Az osztály jelenlegi tevékenységi köre és feladatai:

- A laboratórium örökletes neuromuscularis betegségek genetikai diagnosztikáját végzi, a klinikai diagnózis alátámasztása, illetve pontosítása céljából.

Gyermek- és ifjúsághigiénés osztály

Megbízott vezető: Gyulai Éva

Az osztály jelenlegi tevékenységi köre és feladatai:

- Kidolgozza a gyermekintézmények tárgyi és működési feltételeinek közegészségügyi követelményeit,
- A normatívák érvényesülését jogszabályok előkészítésével és korszerűsítésével, szakmai - módszertani anyagok készítésével támogatja,
- A szakterülethez tartozó intézménytípusok higiénés körülményeit országos felmérések alapján nyilvántartja,
- Vizsgálja a gyermek és ifjúsági korosztályok (0–24 évig) testi és szellemi fejlődését, egészségi állapotát befolyásoló egyes környezeti tényezőket.

EGÉSZSÉGHATÁS ELŐREJELZÉSI FŐOSZTÁLY

Főosztályvezető: Dr. Páldy Anna

Aerobiológiai monitorozási osztály

Osztályvezető: Dr. Páldy Anna

Az osztály alapfeladatai:

- Irányítja az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózatát, koordinálja a monitorállomások működését.
- Részt vesz a biológiai allergének monitorozásában, a pollenjelentések heti rendszerességgel történő elkészítésében, ezen adatok közzétételében.
- Szakmailag támogatja a parlagfű mentesítési programot.
- Tudományosan feldolgozza az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózatának adatait, részt vesz hazai és nemzetközi kutatásokban.

Térinformatikai csoport

Vezető: Dr. Páldy Anna

- A Térinformatikai csoport rendszeresen gyűjti és feldolgozza Magyarország településszintű halálozási adatait.
- Részt vesz az OKI Vízhigiénés és vízbiztonsági főosztálya által gyűjtött településszintű ivóvíz-minőségi adatok térinformatikai elemzésében.
- Értékeli a halandóság területi halmozódását és a környezeti, szociális gazdasági tényezők hatását.
- Rendszeresen elkészíti Magyarország környezetegészségügyi helyzetének értékelését és a jelentést közzéteszi az OKI honlapján.

- A Térinformatikai Csoport koordinálja az intézet honlapjának frissítését.
- 2007-től elkezdődött a WHO irányításával kidolgozott környezetegészségügyi indikátorok alapján az adatgyűjtés országos, regionális és megyei szinten.

Klímaváltozás egészséghatás előrejelzése csoport

Vezető: Bobvos János

A csoport alapfeladatai:

- A csoport az ÁNTSZ meglévő szervezet-rendszerén belül, a már kialakított szervezeti egységekre és működésmódra telepítve teljesíti a komplex klíma-egészségügyi tevékenység-rendszer fokozatos kialakításával, működtetésével, majd annak folyamatos ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat. Ennek keretében szakmailag irányítja a hőség-riasztás országos rendszert.
- A csoport felelős a hőségriasztást megalapozó döntés szakmai előkészítéséért, javaslatokat tesz a vonatkozó jogszabályok elkészítésére.

TOXIKOLÓGIAI FŐOSZTÁLY

Főosztályvezető: Dr. Dura Gyula

Kísérletes és alternatív toxikológiai osztály

Osztályvezető: Dr. Reményné Nagy Zsuzsanna

Az osztály akkreditált biológiai és kémiai vizsgálati tevékenységei:

- Orvostechnikai, gyógyászati eszközök és alapanyagaik; parenterális készítmények és alapanyagaik; hulladék- és talajminták vizsgálata; illetve egyéb vegyi anyagok és környezeti minták hatásvizsgálata.
- A vizsgálatokat toxikológiai (in vivo akut és szubakut toxikológiai, lokális tolerancia és maximizációs érzékenyítő hatás vizsgálatok), citotoxicitás és endotoxin tartalom meghatározásának módszereivel végzik.

Környezeti mutagenézis laboratórium

Vezető: Dr. Török Géza

A laboratórium tevékenységei:

Vegyi anyagok, gyártási intermedierek, gyógyszergyári fejlesztés alatt álló molekulák, szennyezett környezeti minták genotoxikus hatásának vizsgálata (Ames-teszt).

Experimentális pathológia és elektronmikroszkóp laboratórium

Vezető: Szalay Brigitta

A laboratórium tevékenységei:

- Különböző vegyi anyagok, rostok és porok biológiai hatásainak vizsgálata a tüdő morfológiájára, egyes biokémiai és immunológiai paramétereire in vivo és in vitro módszerekkel.
- Kutatómunka során különböző nanopartikulumok hatásvizsgálata in vivo és in vitro kísérletes és scanning elektronmikroszkópos technikákkal.
- Biológiai és egyéb víztartalmú minták pásztázó elektronmikroszkópos vizsgálata és energiadiszperzív röntgen-analízise ún. környezeti üzemmódban.
- Konduktív ill. konduktív réteggel bevont („víztelen”) minták scanning elektronmikroszkópos vizsgálata és elemösszetételének meghatározása ún. nagyvákuumú üzemmódban.

KUTATÁS

Irodalmi adatok alapján a halálozás okai között mintegy **15%-ban** felelős a környezet és ezek között a **környezetszennyezés** mintegy **4-6%-ra** tehető. A környezeti hatásokra jellemző, hogy általában alacsony szinten, illetve koncentrációban, de hosszantartóan hatnak, az egészségkárosodás számos külső és belső tényező eredőjeként alakul ki. A környezeti tényezők kockázatelemzése a legtöbb prioritást élvező kutatási területen aktuális feladatként jelentkezik. Folyamatos erőfeszítéseket igénylő kutatási feladatok az expozíció- és hatásbecslés módszertanának fejlesztése, a kémiai kockázat mennyiségi jellemzésének továbbfejlesztése humán és kísérletes adatokra alapozva. Az **OKI** tudományos kutatási programjai **összhangban** vannak az EU 2004–2010 évekre szóló Környezet és Egészség Akciótervével. A kutatásokat számos európai uniós és hazai kutatási forrás támogatja.

OKTATÁS, NEVELÉS

Az Intézet feladata a **graduális és posztgraduális képzési rendszerben** a környezetegészségügy szakterületeinek elméleti és gyakorlati bemutatása.

A **posztgraduális képzés** kiterjed a megelőző orvostan és népegészségtan szakorvos jelöltek oktatására és más felsőfokú tanintézmények szakirányú környezetegészségügyi képzésére. Az ÁNTSZ-ben dolgozó szakemberek részére és szakmai-módszertani továbbképző tanfolyamokat tartanak.

Frissítve: 2008. március

Az intézet szervezeti felépítése

